

29.01.2002

14 -05-2002

NR.

Nº

62482/6/327

**PARITAIR COMITÉ VOOR DE COMMISSION PARITAIRE POUR LES
BESCHUTTE WERKPLAATSEN EN DE ENTREPRISES DE TRAVAIL ADAPTE ET
SOCIALE WERKPLAATSEN LES ATELIERS SOCIAUX**

**STATUUT VAN DE STATUT DE LA DÉLÉGATION
VAKBONDSAFVAARDIGING SYNDICALE**

Collectieve arbeidsovereenkomst van Convention Collective de travail du 21
21 januari 2002 janvier 2002

**Hoofdstuk I - Toepassingsgebied en
algemene bepalingen**

Artikel 1

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de ondernemingen voor aangepaste tewerkstelling gevestigd in het Waals Gewest en die ressorteren onder het Paritair Comité voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen en op de door hen tewerkgestelde werknemers.

Onder werknemers wordt verstaan: het mannelijk en vrouwelijk arbeiders- en bediendenpersoneel.

Artikel 2

De ondertekenende organisaties bevestigen navolgende beginselen:

De werknemers erkennen de noodzaak van een wettig gezag van de ondernemingshoofden en zij maken er een erepunt van hun werk plichtsgetrouw uit te voeren.

De werkgevers eerbiedigen de waardigheid van de werknemers en zij maken er een erepunt van hen met rechtvaardigheid te behandelen. Zij verbinden zich ertoe hun vrijheid van vereniging en de vrije ontplooiing van hun organisatie in de onderneming direct noch indirect te hinderen, in het kader van deze collectieve arbeidsovereenkomst.

De ondertekenende werkgevers-organisaties verbinden zich ertoe aan hun aangeslotenen aan te bevelen op het personeel geen enkele druk uit te oefenen om hen te beletten bij een vakbond aan te sluiten en aan de niet-aangesloten

**Chapitre I - Champ d'application et
dispositions générales**

Article 1^{er}

La présente convention collective de travail s'applique aux entreprises de travail adapté situées en Région wallonne et ressortissant à la Commission paritaire pour les entreprises de travail adapté et les ateliers sociaux, et aux travailleurs qui y sont occupés.

Par travailleur, on entend le personnel masculin et féminin, ainsi que le personnel ouvrier et employé.

Article 2

Les organisations signataires affirment les principes suivants:

Les travailleurs reconnaissent la nécessité d'une autorité légitime des chefs d'entreprise et mettent leur honneur à exécuter consciencieusement leur travail.

Les employeurs respectent la dignité des travailleurs et mettent leur honneur à les traiter avec justice. Ils s'engagent à ne aucune entrave à leur liberté d'association, ni au libre développement de l'organisation dans l'entreprise, dans le cadre de la présente convention collective de travail.

Les organisations d'employeurs signataires s'engagent à recommander à leurs affiliés de n'exercer aucune pression sur le personnel pour l'empêcher de se syndiquer et de ne pas consentir aux travailleurs non syndiqués d'autres prérogatives qu'aux

9

werknemers geen andere voorrechten dan travailleurs syndiqués.
aan de aangesloten werknemers toe te
kennen.

De ondertekenende werknemers- Les organisations de travailleurs organisaties verbinden zich ertoe, onder signataires s'engagent, en respectant la eerbiediging van de vrijheid van liberté d'association, à recommander à vereniging, aan hun organisaties, waaruit leurs organisations constitutives d'observer zij zijn samengesteld, aan te bevelen in de au sein des entreprises les pratiques des ondernemingen de praktijken van paritaire relations paritaires conformes à l'esprit de verhoudingen, die met de geest van deze la présente convention. overeenkomst stroken, na te leven.

De ondertekenende organisaties verbinden Les organisations signataires s'engagent à zich ertoe aan hun aangesloten leden aan recommander à leurs affiliés:
te bevelen:

- Respectievelijk de ondernemings- - d'inviter respectivement les chefs hoofden en de vakbonds- d'entreprise et les délégués afgevaardigden te verzoeken in alle syndicaux à témoigner en toutes omstandigheden blijk te geven van circonstances de l'esprit de zin voor rechtvaardigheid, billijkheid justice, d'équité et de conciliation qui en verzoening die bepalend zijn conditionne les bonnes relations voor de goede sociale verhoudingen sociales dans l'entreprise; in de onderneming;
- er over te waken dat dezelfde - de veiller à ce que les mêmes personen de sociale wetgeving, de collectieve arbeidsovereenkomsten et het arbeidsreglement naleven en hun inspanningen bundelen teneinde de naleving ervan te verzekeren.

Artikel 3

De ondertekenende werknemers- De werknemersorganisaties zien erop toe dat de beschikbare mandaten billijk worden verdeeld.

De werkgevers erkennen dat het bij een vakbond aangesloten personeel bij hen vertegenwoordigd is door een vakbondsafvaardiging, waarvan de leden onder de werknemers van de onderneming worden aangewezen of verkozen, door de werknemersorganisaties.

De werknemersorganisaties verbinden er

Article 3

Les organisations de travailleurs s'engagent à se mettre d'accord entre elles pour la désignation ou l'élection dans les entreprises ou institutions d'une délégation syndicale commune.

Les organisations des travailleurs veilleront à une répartition équitable des mandats disponibles.

Les employeurs reconnaissent que le personnel syndiqué est représenté auprès d'eux par une délégation syndicale dont les membres sont désignés ou élus parmi les travailleurs de l'entreprise, par les organisations de travailleurs.

Les organisations de travailleurs

6

zich toe de vakbondsafgevaardigden aan s'engagent à désigner, les délégués te wijzen onder de vertegenwoordigers van syndicaux parmi les représentants des de werknemers die kandidaat waren bij de travailleurs ayant été candidats aux jongste sociale verkiezingen. Ingeval dernières élections sociales. Toutefois, echter een vakbondsorganisatie geen lorsqu'une organisation syndicale n'a pas verkozen leden heeft en geen werknemer de membres élus et pas, ou plus de (meer) die kandidaat was bij de jongste travailleur qui a été candidat aux dernières sociale verkiezingen, alsook wanneer geen élections sociales dans l'entreprise, de enkele kandidaat belangstelling heeft voor même si aucun candidat ne manifeste son het mandaat, kan zij een werknemer als intérêt pour le mandat, elle peut désigner vakbondsafgevaardigde aanwijzen. un travailleur comme délégué syndical.

In dat geval, bij aanwijzing of vervanging, Dans ces circonstances, en cas de verbinden de organisaties zich ertoe het désignation ou de remplacement, les aantal beschermde werknemers binnen het organisations s'engagent à ne pas bedrijf niet te vermeerderen. augmenter le nombre de protégés au sein de l'entreprise.

Aanwijzing en vervanging gebeuren in Désignation et remplacement se feront en overleg met de werkgever. concertation avec l'employeur.

Daar waar geen Ondernemingsraad of Comité voor preventie en bescherming op het werk bestaat, mag een ander personeelslid worden voorgedragen als kandidaat. Là où il n'y a pas de conseil d'entreprise ou Comité pour la prévention et la protection au travail, un autre membre du personnel peut être présenté comme candidat.

Hoofdstuk II : Oprichting en samenstelling

Artikel 4

In elke onderneming of instelling kan een vakbondsafvaardiging aangewezen of verkozen worden op vraag van één van de werknemersorganisaties.

Het aantal mandaten wordt bepaald volgens het aantal tewerkgestelde werknemers, op basis van het volgende rooster:

- Van 35 tot 50 werknemers: 2 mandaten zonder plaatsvervangers;
- Van 50 tot 100 werknemers: 2 mandaten met plaatsvervangers;
- Vanaf 100 werknemers : 3 mandaten met plaatsvervangers.

Ingeval een onderneming meerdere bedrijfszetels heeft, mag een gemeenschappelijke vakbondsafvaardiging worden opgericht waarvan het aantal mandaten ten minste gelijk is aan het aantal bedrijfszetels.

Chapitre II - Institution et composition

Article 4

Une délégation syndicale peut être désignée ou élue dans chaque entreprise, à la demande d'une des organisations de travailleurs.

Le nombre de mandats est déterminé par le nombre de travailleurs occupés, selon la grille suivante:

- De 35 à 50 travailleurs: 2 mandats sans suppléant;
- De 50 à 100 travailleurs: 2 mandats avec suppléants;
- À partir de 100 travailleurs: 3 mandats avec suppléants.

Dans le cas où une entreprise a plusieurs unités techniques d'exploitation, une délégation syndicale commune pourra être instituée comprenant au minimum un nombre de mandats égal au nombre d'unités techniques d'exploitation.

In de ondernemingen met minder dan 35 werknemers bevelen de sociale partners aan een overlegstructuur op te zetten met de gewestelijke vakbondsvrijgestelden.

Dans les entreprises de moins de 35 travailleurs, les partenaires sociaux recommandent la mise en place d'une structure de dialogue avec les permanents syndicaux régionaux.

In de ondernemingen met meer dan 100 werknemers bevelen de sociale partners aan de mogelijkheid te onderzoeken het aantal mandaten te verhogen teneinde het sociaal overleg te verbeteren.

Dans les entreprises de plus de 100 travailleurs les partenaires sociaux recommandent d'examiner la possibilité d'augmenter le nombre de mandats afin d'améliorer le dialogue social.

Artikel 5

§ 1. De vakbondsafgevaardigden worden aangewezen door de werknemersorganisatie waarbij zij aangesloten zijn.

De werknemersorganisaties verbinden er zich toe de verdeling te doen op basis van het aantal behaalde zetels bekomen bij de sociale verkiezingen.

§ 2. De namen van de kandidaten vakbondsafgevaardigden worden door de werknemersorganisatie voorgesteld aan het ondernemings- of instellingshoofd bij een ter post aangetekend schrijven.

Ingeval slechts één werknemersorganisatie kandidaturen indient, verwittigt zij gelijktijdig de andere ervan.

In de kennisgeving moeten de werknemersorganisaties naar de beschikkingen van deze collectieve arbeidsovereenkomst verwijzen.

§ 3. Binnen de 15 kalenderdagen, te rekenen vanaf de derde dag die volgt op de datum van afstempeling door de post van het schrijven vermeld in paragraaf 2, bevestigt de werkgever aan de betrokken werknemersorganisatie de ontvangst van het schrijven en worden de kandidaten als vakbondsafgevaardigde aanvaard op datum van het aangetekend schrijven.

Ingeval de werkgever bezwaren heeft tegen de voorgestelde kandidaten, kan hij dat binnen dezelfde termijn aan betrokken werknemersorganisatie melden, per aangetekend schrijven met het verzoek daarover een gesprek te hebben binnen de 14 dagen.

Indien de werkgever deze formaliteiten

Dans les entreprises de moins de 35 travailleurs, les partenaires sociaux recommandent la mise en place d'une structure de dialogue avec les permanents syndicaux régionaux.

Dans les entreprises de plus de 100 travailleurs les partenaires sociaux recommandent d'examiner la possibilité d'augmenter le nombre de mandats afin d'améliorer le dialogue social.

Article 5

§ 1^{er}. Les délégués syndicaux sont désignés par l'organisation des travailleurs à laquelle ils sont affiliés.

Les organisations de travailleurs s'engagent à faire la répartition sur la base du nombre de sièges obtenus lors des élections sociales.

§ 2. Les noms des candidats délégués syndicaux sont proposés par l'organisation des travailleurs au responsable de l'entreprise ou institution par lettre recommandée.

Dans le cas où une seule organisation de travailleurs introduit des candidats, elle en avertit en même temps l'autre organisation.

Dans la lettre, les organisations de travailleurs devront faire référence aux dispositions de la présente convention collective de travail .

§ 3. Endéans les 15 jours civils à compter du 3^e jour suivant la date de la poste de la lettre recommandée prévue au § 2, l'employeur confirme à l'organisation des travailleurs concernée l'accusé de réception et accepte les candidats comme délégués syndicaux en date de la lettre recommandée.

Si l'employeur a des objections à renconter endéans le même délai, prévenir l'organisation des travailleurs par lettre recommandée, en demandant une concertation à ce sujet endéans les 14 jours.

Si l'employeur ne respecte pas ces

binnen de gestelde termijn niet komt, formalités dans le délai prévu, son accord à wordt de instemming verondersteld van de la désignation des délégués syndicaux est aanduiding van de tenu pour acquis.
vakbondsafgevaardigden.

§ 4. Wanneer de werkgever zich heeft § 4. Lorsque l'employeur s'est opposé à verzet tegen een kandidatuur met une candidature dans les formes et les inachtneming van de vorm en de termijn délais prévus au § 3, l'organisation des bepaald in paragraaf 3, heeft de travailleurs qui a présenté le candidat, a la werknemersorganisatie die de kandidaat possibilité de saisir la Commission Paritaire heeft voorgedragen, de mogelijkheid het du différend en vue d'une conciliation dans geschil aanhangig te maken bij het paritar les 30 jours calendrier à compter de la date comité met het oog op een verzoening de la poste de la lettre recommandée visée binnen 30 kalenderdagen te rekenen vanaf au § 2.
de datum van afstempling door de post
van de in paragraaf 2 genoemde
aangetekende brief.

Artikel 6

De leden van de vakbondsdelegatie worden aangesteld binnen de 3 maanden na het beëindigen van de sociale verkiezingen voor de ondernemingsraad en het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen.

Artikel 7

Tenzij de vakbondsafgevaardigden aangewezen zijn onder de vertegenwoordigers van de werknemers overeenkomstig artikel 3, vierde lid, moeten de kandidaten om als vakbondsafgevaardigde aangesteld te kunnen worden aan de volgende voorwaarden voldoen op datum van de brief vermeld in artikel 5, paragraaf 2:

- ten minste 21 jaar oud zijn;
- sinds ten minste 12 maanden tewerkgesteld zijn in de onderneming;
- de burgerlijke rechten genieten;
- de pensioengerechtigde leeftijd niet hebben bereikt;
- niet behoren tot het leidinggevend personeel (zoals voorzien in de wetgeving sociale verkiezingen).
- être âgé de 21 ans au moins;
- être occupé dans l'entreprise depuis au moins 12 mois;
- jouir des droits civils,
- ne pas avoir atteint l'âge de la pension,
- ne pas faire partie du personnel de direction (au sens de la législation élections sociales)

Hoofdstuk III : Bevoegdheid van de vakbondsafvaardiging

Article 6

Les membres de la délégation syndicale seront désignés ou élus endéans le délai de 3 mois après la clôture des élections sociales pour le conseil d'entreprise et le Comité pour la prévention et la protection au travail.

Article 7

Pour pouvoir être désigné comme délégué syndical, sauf dans le cas où les délégués syndicaux sont désignés en application de l'article 3, alinéa 4, les conditions mentionnées ci-après à la date de la lettre visée à l'article 5, &2, doivent être réunies:

Chapitre III - Compétence de la délégation syndicale

Artikel 8

De bevoegdheden van de vakbondsafvaardiging hebben onder meer betrekking op:

1. de arbeidsverhoudingen;
2. de onderhandelingen met het oog op het sluiten van collectieve overeenkomsten of akkoorden in de schoot van de collectifs au sein de l'entreprise, sans onderneming, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan de collectieve overeenkomsten of akkoorden die op andere vlakken zijn gesloten;
3. de toepassing in de onderneming van de sociale wetgeving, van de collectieve arbeidsovereenkomsten, van het arbeidsreglement en van de individuele arbeidsovereenkomsten;
4. de naleving van de algemene beginselen bepaald in artikel 2 van deze collectieve arbeidsovereenkomst.

De vakbondsafvaardiging heeft het recht door het ondernemingshoofd of door zijn vertegenwoordiger te worden gehoord naar aanleiding van elk geschil of betwisting van collectieve aard die zich in de onderneming voordoet; zij heeft hetzelfde recht, wanneer dergelijke geschillen of betwistingen dreigen te ontstaan.

Elke individuele klacht wordt langs de gewone hierarchische weg ingediend door de belanghebbende werknemer, die op zijn verzoek wordt bijgestaan door zijn vakbondsafgevaardigde.

vakbondsafvaardiging heeft het recht te worden gehoord naar aanleiding van elk individueel geschil of betwisting die langs deze weg niet kon worden opgelost.

Teneinde de geschillen of betwistingen te voorkomen, moet de vakbondsafvaardiging van het personeel voorafgaandelijk door de werkgever worden ingelicht over de veranderingen die de contractuele gebruikelijke arbeidsbeloningsvoorraarden kunnen wijzigen, met uitzondering van inlichtingen van individuele aard. Zij zal inzonderheid worden ingelicht over de wijzigingen welke

Article 8

La compétence de la délégation syndicale concerne, entre autres:

- 1□ les relations de travail;
- 2□ les négociations en vue de la conclusion de conventions ou accord préjudice aux conventions collectives ou accords conclus à d'autres niveaux;
- 3□ l'application dans l'entreprise de la législation sociale, des conventions collectives de travail, du règlement de travail et des contrats individuels de travail;
- 4D le respect des principes généraux précisés à l'article 2 de la présente convention.

La délégation syndicale a le droit d'être reçue par le chef d'entreprise ou par son représentant à l'occasion de tout litige ou différend de caractère collectif survenant dans l'entreprise; le même droit lui appartient en cas de menace de pareils litiges ou différends.

Toute réclamation individuelle est présentée en suivant la voie hiérarchique habituelle par le travailleur intéressé, assisté à sa demande par son délégué syndical. La délégation syndicale a le droit d'être reçue à l'occasion de tous les litiges ou différends de caractère individuel qui n'ont pu être résolus par cette voie.

En vue de prévenir les litiges ou différends, la délégation syndicale doit être informée préalablement par le chef d'entreprise des changements susceptibles de modifier les conditions contractuelles ou habituelles de travail et de rémunération, à l'exclusion des informations de caractère individuel. Elle sera notamment informée des changements résultant de la loi, des conventions collectives ou des dispositions

4

voortvloeien uit de wet, de collectieve de caractère général figurant dans les overeenkomsten of de bepalingen van contrats de travail individuels, en particulier algemene aard die in de individuele des dispositions **ayant** une incidence sur arbeidsovereenkomsten zijn opgenomen, les taux de rémunération et les règles de inzonderheid de bepalingen die een classification professionnelle. weerslag hebben op de loonschalen en de regelen van beroepsclassificatie.

Hoofdstuk IV : Statuut van de leden van de vakbondsafvaardiging

Artikel 9 - Duur en einde van het mandaat

De duur van 'het mandaat van de leden van de vakbondsafvaardiging komt overeen met de duur van de mandaten voor de sociale verkiezingen. De mandaten kunnen worden vernieuwd.

Het mandaat van de vakbondsafgevaardigde loopt ten einde:

- bij het verstrijken van de termijn (zoals voorzien in artikel 7);
- in geval betrokkenen geen deel meer uitmaakt van het personeel van de onderneming;
- ingeval van overlijden;
- op initiatief van de organisatie die hem aangeduid heeft, bijvoorbeeld : ingeval betrokkenen geen lid meer is van die **werknehmersorganisatie** die haar/hem heeft aangewezen;
- zodra betrokkenen deel uitmaakt van het leidinggevend personeel.

Artikel 10

Het plaatsvervangend lid van de vakbondsafvaardiging wordt geroepen om te zetelen in vervanging van een effectief lid:

- wanneer het effectief lid belet is om aan de vergadering deel te nemen;
- wanneer het mandaat van het effectief lid ten einde loopt in uitvoering van artikel 9. In dat geval voleindigt het plaatsvervangend lid het mandaat van het effectief lid dat zij/hij vervangt.

Artikel 11

Het mandaat van vakbondsafgevaardigde mag geen aanleiding geven tot enig nadeel

Chapitre IV - Statut des membres de la délégation syndicale

Article 9 - Durée et fin du mandat

La durée du mandat des membres de la délégation syndicale coïncide avec la durée des mandats des élections sociales. Les mandats peuvent être renouvelés.

Le mandat de délégué syndical prend fin:

- à l'expiration de la durée du mandat (comme prévu à l'article 7); lorsque l'intéressé ne fait plus partie du personnel de l'entreprise;
- en cas de décès;
- à l'initiative de l'organisation syndicale qui l'a désigné, notamment lorsque l'intéressé n'est plus membre de cette organisation syndicale;
- dès que l'intéressé fait partie du personnel de direction.

Article 10

Le membre suppléant de la délégation syndicale est appelé à siéger en remplacement d'un membre effectif:

- quand le membre effectif est empêché de participer à la réunion;
- quand le mandat du membre effectif prend fin, comme prévu, à l'article 9. Dans ce cas, le membre suppléant termine le mandat du membre effectif qu'il remplace.

Article 11

Le mandat de délégué syndical ne peut entraîner ni préjudice, ni avantages

of speciale voordelen voor diegene die het spéiaux pour celui qui l'exerce. Cela uitoefent. Dat betekent dat de signifie que les délégués jouissent des afgevaardigden recht hebben op de promotions et avancements normaux de la normale promosies en bevorderingen van catégories de travailleurs à laquelle ils de categorie werknemers waartoe zij appartient et seront traités de manière behoren en dat zij op een niet non discriminatoire. discriminerende wijze zullen behandeld worden.

De werkgever zal de lijst van de L'employeur affichera la liste des werknemers (met inbegrip van de travailleurs (y compris les délégués vakbondsafgevaardigden) uithangen voor syndicaux) préalablement à la mise en de inwerkloosheidstelling.

In de mate van het mogelijke zal de Dans la mesure du possible, le chômage economische werkloosheid die geen économique n'entraînant pas la cessation aanleiding geeft tot de volledige stillegging totale de l'activité de l'entreprise sera van het bedrijf zodanig gebeuren dat de organisé de telle manière qu'une vakbondsafvaardiging verzekerd blijft. représentation de la délégation syndicale reste assurée.

In elk geval mag de duur van de En tout état de cause, la durée du economische werkloosheid ondergaan chômage économique subi par le délégué door de vakbondsafgevaardigde niet syndical, ne peut être supérieure au taux langer zijn dan de gemiddelde duur van de moyen des autres ouvriers appartenant à la andere werkliden die tot dezelfde même profession du groupe.

Artikel 12 - Bescherming en afdanking

1. Een vakbondsafgevaardigde kan niet worden afgedankt omwille van de uitvoering van zijn taak als vakbondsafgevaardigde.

2. Vakbondsafgevaardigden, die aangewezen of verkozen zijn onder de leden of de kandidaten van de ondernemingsraad of het Comité voor preventie en bescherming op het werk, overeenkomstig artikel 3, vierde en vijfde lid, kunnen slechts worden afgedankt volgens de procedure voorzien in de bescherming van de verkozen personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraad en/of het Comité voor preventie en bescherming op het werk.

3. Voor de andere leden van de vakbondsafvaardiging die aangewezen zijn op grond van artikel 3, vierde lid, bedraagt de forfaitaire vergoeding in geval van ontslag, één jaar loon. De werkgever die voornemens is een

Article 12 - Protection et licenciement

1. Un délégué syndical ne peut pas être licencié pour des motifs inhérents à l'exercice de son mandat, dans les limites prévues par la CCT.

2. Des membres de la délégation syndicale, désignés ou élus parmi les membres ou candidats du conseil d'entreprise ou du Comité pour la prévention et la protection au travail, conformément à l'art. 3 alinéa 4 et 5, peuvent être licenciés qu'en suivant la procédure prévue pour la protection des représentants de travailleurs élus en conseil d'entreprise ou Comité pour la prévention et la protection au travail.

3. Pour les autres membres de la délégation syndicale, désignés ou élus en fonction de l'article 3 alinéa 4, l'indemnité forfaitaire en cas de licenciement, est égale à un an de rémunération. L'employeur qui envisage de licencier un délégué syndical

5

vakbondsafgevaardigde om gelijk welke pour quelque motif que ce soit, sauf pour reden, met uitzondering van dringende motif grave, en informe préalablement la redenen af te danken, verwittigt délégation syndicale ainsi que voorafgaandelijk de vakbondsafgevaardiging l'organisation syndicale qui a présenté la evenals de syndicale organisatie die de candidature de ce délégué. Cette kandidatuur van deze afgevaardigde heeft information se fait par lettre recommandée voorgedragen. Deze verwittiging gebeurt sortant ses effets le troisième jour suivant bij aangetekend schrijven dat uitwerking la date de son expédition. heeft op de derde dag volgende op de datum van de verzending.

De betrokken syndicale organisatie L'organisation syndicale intéressée dispose beschikt over een termijn van zeven dagen d'un délai de sept jours pour notifier son om mee te delen dat zij de geldigheid van refus d'admettre la validité du licenciement de voorgenomen afdanking weigert te envisagé. Cette notification se fait par aanvaarden. Deze mededeling zal lettre recommandée; la période de sept gebeuren bij aangetekend schrijven; de jours débute le jour où la lettre envoyée par periode van zeven dagen neemt een l'employeur sort ses effets.
aanvang op de dag waarop het door de werkgever toegezonden schrijven uitwerking heeft.

Het uitblijven van reactie van de syndicale organisatie moet beschouwd worden als L'absence de réaction de l'organisation syndicale est à considérer comme une een aanvaarding van de geldigheid van de acceptation de la validité du licenciement voorgenomen afdanking.

Indien de syndicale organisatie weigert de Si l'organisation syndicale refuse geldigheid van de voorgenomen afdanking d'admettre la validité du licenciement te aanvaarden, heeft de meest gerede envisagé, la partie la plus diligente a la partij de mogelijkheid het geval aan het faculté de soumettre le cas à l'appréciation oordeel van het verzoeningsbureau van du bureau de conciliation de la commission het paritair comité voor te leggen; de paritaire; l'exécution de la mesure de maatregel tot afdanking mag niet worden licenciement ne peut intervenir pendant la uitgevoerd gedurende de duur van de procedure.

Indien het verzoeningsbureau tot geen Si le bureau de conciliation n'a pu arriver à eenparige beslissing is kunnen komen une décision unanime dans les trente jours binnen de dertig dagen na de aanvraag tot de la demande d'intervention, le litige tussenkomst, wordt het geschil betreffende concernant la validité des motifs invoqués de geldigheid van de redenen die door de werkgever werden ingeroepen om de afdanking te verantwoorden, aan de arbeidsrechtsbank voorgelegd.

In geval van afdanking van een En cas de licenciement d'un délégué vakbondsafgevaardigde wegens zware syndical pour motif grave, la délégation fout, moet de syndicale organisatie syndicale doit en être informée daarvan onmiddellijk worden op de hoogte immédiatement. gebracht.

De forfaitaire vergoeding is door de Une indemnité forfaitaire est due par

werkgever verschuldigd in navolgende l'employeur dans les cas suivants : gevallen:

1. indien hij een vakbondsafgevaardigde 1□ s'il licencie un délégué syndical sans afdankt, zonder de hierboven, in artikel, respecter la procédure prévue à l'article 12, punt 3, bepaalde procedure na te leven; point 3 ci-dessus;
2. indien, op het einde van deze 2□ si, au terme de cette procédure, la procedure, de geldigheid van de redenen validité des motifs du licenciement, au van afdanking, rekening houdend met de regard de la disposition de l'article 12, point bepaling van artikel 12, punt 1, door het 1^{er}, n'est pas reconnue par le bureau de verzoeningsbureau of door de conciliation ou par le tribunal du travail; arbeidsrechtsbank niet wordt erkend;
3. indien de werkgever een afgevaardigde 3□ si l'employeur a licencié un délégué heeft ontslagen wegens dringende pour motif grave et que le tribunal de travail redenen en de arbeidsrechtsbank het a déclaré le licenciement non fondé. ontslag ongegrond heeft verklaard.

Artikel 13

Article 13

1. De leden van de vakbondsafvaardiging beschikken over de nodige tijd en de nodige faciliteiten voor de uitvoering van hun syndicale opdrachten. Deze moeten op het niveau van de lokale paritaire organen worden bepaald. Zij gebruiken deze tijd en faciliteiten zonder evenwel de werkorganisatie in de instelling te verstören.

1. Les membres de la délégation syndicale disposent du temps utile et des facilités nécessaires à l'accomplissement des missions syndicales. Ceux-ci sont à déterminer sur le plan local au niveau des organes paritaires. Ils useront de ce temps et de ces facilités sans pour autant troubler l'organisation du travail dans l'institution.

De leden van de vakbondsafvaardiging kunnen mondeling of schriftelijk alle mededelingen doen welke nuttig zijn voor het personeel, zonder dat zulks de organisatie van het werk mag verstören, en na de directie te hebben ingelicht, bijvoorbeeld tijdens de pauzes. Deze mededelingen moeten van professionele of syndicale aard zijn.

Les membres de la délégation syndicale pourront, sans que cela puisse perturber l'organisation du travail et après en avoir informé préalablement la direction, par exemple pendant les pauses, procéder oralement ou par écrit à toutes les communications utiles au personnel. Ces communications devront avoir un caractère professionnel ou syndical.

2. In de onderneming of instelling, én tijdens de werkuren, kunnen met instemming van de werkgever voorlichtingsvergaderingen voor het personeel worden belegd door de vakbondsafvaardiging.

2. Des réunions d'information du personnel d'entreprise pourront être organisées par la délégation syndicale sur les lieux de travail et pendant les heures de travail, moyennant l'accord de l'employeur.

De aanvraag dient voor een dergelijke vergadering daags voordien in de loop van de ochtend gemeld te worden aan de werkgever.

La demande de tenir une telle réunion devra être introduite la veille dans la matinée.

De werkgever kan zijn akkoord niet willekeurig weigeren.

L'employeur ne pourra refuser arbitrairement son accord.

3. De vakbondsafgevaardigden kunnen,

3. Les délégués syndicaux peuvent, en

6

naargelang de omstandigheden en met fonction des besoins et avec l'accord de akkoord van de werkgever, een l'employeur, tenir une réunion préparatoire voorbereidende vergadering houden voor pour les problèmes qui sont traités avec de problemen welke met de werkgever l'employeur.

worden behandeld.

4. Teneinde de vakbondsafgevaardigden in 4. Afin de permettre aux délégués de gelegenheid te stellen hun opdracht syndicaux de remplir adéquatement leur passend te vervullen, kunnen zij mission, ils pourront faire usage d'un local beschikken over een lokaal met telefoon. avec téléphone.

De werkgevers verbinden zich ertoe alle Les employeurs s'engagent à résoudre fysische en materiele problemen die de dans la mesure du possible tous les uitoefening van het syndicaal mandaat problèmes matériels et physiques qui belasten, in de mate van het mogelijke op rendent difficile l'exercice d'un mandat te lossen.

5. De vakbondsafgevaardigden die voor de 5. Les délégués syndicaux qui doivent uitoefening van hun opdracht hun quitter leur poste de travail pour exercer arbeidsplaats moeten verlaten, zijn leur mandat sont obligés d'en informer leur verplicht hun rechtstreekse chef hiervan op chef direct. de hoogte te brengen.

6. De vakbondsafgevaardigden kunnen 6. Les délégués syndicaux peuvent faire beroep doen op de gewestelijke vakbonds- appel aux permanents syndicaux vrijgestelden.

De werkgever kan zich steeds laten L'employeur peut se faire assister par une bijstaan door een vertegenwoordiging van représentation des organisations de werkgeversorganisaties.

7. De werknemersorganisaties zullen 7. Les organisations de travailleurs erover waken dat de uitoefening van de syndicale opdrachten en aktiviteiten zonder veilleront que l'exécution des missions et overdrijving, en steunend op het statuut, activités syndicales se fasse sans gebeurt.

Ingeval er vanwege de ene of de andere Si des abus sont constatés de la part de partij misbruiken worden vastgesteld, l'une ou l'autre partie, les parties se zullen de partijen met elkaar kontakt contacteront et rechercheront ensemble les opnemen en te zamen naar de juiste solutions adéquates.

oplossingen zoeken.

Article 14

1. Wanneer de vakbondsafgevaardigden 1. Quand les délégués syndicaux hun opdracht vervullen tijdens de normale remplissent leur mandat pendant les dagtaak, wordt de hieraan bestede tijd heures de travail habituelles, ils seront vergoed als normale arbeidsprestaties, dat indemnités et recevront leur salaire comme wil zeggen dat zij het loon ontvangen alsof s'ils avaient normalement travaillé. zij normaal zouden gewerkt hebben.

2. Wanneer de vergaderingen met de werkgever plaatsvinden buiten de normale dagtaak worden de vakbonds- 2. Quand les réunions avec l'employeur se afgevaardigden hiervoor vergoed volgens hun basisloon. habituel, les délégués syndicaux seront indemnités selon leur salaire de base.

De normale verplaatsingskosten voor het Les frais de déplacement normaux, bijwonen van vergaderingen met de nécessaires à la participation aux réunions werkgever worden terugbetaald op basis avec l'employeur, seront remboursés sur van de regeling inzake de base du règlement normal des frais de verplaatsingskosten welke gewoonlijk in de déplacement appliqués dans l'entreprise. onderneming wordt toegepast.

3. De vakbondsafgevaardigden die 3. Les délégués syndicaux qui participent deelnemen aan officiële vergaderingen van aux réunions officielles de la Commission het paritair comité of van het paritaire ou du Bureau de Conciliation, ne verzoeningsbureau, mogen geen peuvent pas subir de perte de salaire à loonverlies lijden wegens hun afwezigheid cause de leur absence au travail. op het werk.

Voor deze vergadertijden ontvangen de syndicale afgevaardigden het loon zoals bepaald in punten 1 en 2, zonder dat de in dit kader gewerkte uren mogen worden beschouwd als overuren.

Pour ces temps de réunion, les délégués syndicaux recevront leur salaire comme prévu aux §§ 1 et 2, sans que les heures travaillées dans ce cadre puissent être considérées comme heures supplémentaires.

Hoofdstuk V : Conflictregeling

Artikel 15

Elk conflict over de toepassing van deze collectieve arbeidsovereenkomst kan ter verzoening voorgelegd worden aan het Paritair Comité voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen.

Elk conflict zal onderhandeld worden:

1. eerst met de vakbondsafgevaardigde(n) op het bedrijfsvlak,

2. daarna met de syndicale vrijgestelde(n) indien geen oplossing gevonden werd,

3. uiteindelijk in verzoening voor het Paritair Comité voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen.

In geval van proces-verbaal van niet-verzoening tijdens deze ultieme procedure, kan een stakingsaanzeiging ingediend worden die voorziet dat de staking effectief kan worden na een periode van minimum 7 kalenderdagen, die begint op de volgende maandag.

Hoofdstuk VI : Eindbepalingen

Artikel 16

§ 1. Deze collectieve arbeidsovereenkomst

Chapitre v -Règlement des litiges

Article 15

Tout litige concernant l'application de la présente convention collective de travail pourra être soumis pour conciliation à la Commission paritaire pour les entreprises de travail adapté et les ateliers sociaux.

Tout conflit fait l'objet d'une négociation:

1□ avec le(s) délégué(s) syndical(aux) dans un premier temps au niveau de l'entreprise;

2D avec le(s) permanent(s) syndical(aux) si aucune solution n'intervient;

3□ en conciliation de la Commission paritaire pour les entreprises de travail adapté et les ateliers sociaux en dernier ressort.

En cas de procès verbal de carence de cette ultime procédure, un préavis de grève peut être déposé, prévoyant une durée d'au moins 7 jours civils débutant le lundi suivant avant que la grève soit effective.

Chapitre VI - Dispositions finales

Article 16

§ 1^{er}. La présente convention collective de

treedt in werking met ingang van 1st januari travail produit ses effets à partir du 1^{er} 2002. Zij heeft, voor de bedrijven voor **janvier 2002. Elle abroge pour les** aangepaste tewerkstelling gevestigd in het **Entreprises de travail adapté situées en Waals Gewest**, de bepalingen op van de **Région wallonne les dispositions de la collectieve arbeidsovereenkomst** van 28 convention collective de travail du 28 juin juni 1993 betreffende het statuut van de 1993 relative au statut de la délégation vakbondsafvaardiging.

Zij wordt afgesloten voor onbepaalde tijd. Elle est conclue pour une durée Zij kan door een van de ondertekenende indéterminée. Elle peut être dénoncée par partijen worden opgezegd mits een l'une des parties contractantes, moyennant opzegging van drie maanden, te un préavis de trois mois, notifié par lettre betekenen bij aangetekend schrijven aan recommandée à la poste et adressée au voorzitter van het Paritair Comité voor président de la Commission paritaire pour de beschutte werkplaatsen en de sociale les entreprises de travail adapté et les werkplaatsen. ateliers sociaux.

§ 2. De partij welke het initiatief neemt tot § 2. La partie qui prend l'initiative de la opzegging verbindt zich ertoe de redenen dénonciation s'engage à faire connaître les van haar beslissing bekend te maken en raisons de cette décision et à proposer onmiddellijk voorstellen tot wijziging van immédiatement des propositions de het statuut in te dienen. changement au statut.

§ 3. De ondertekenende partijen verbinden § 3. Les parties signataires s'engagent à zich ertoe deze voorstellen binnen de 30 discuter ces propositions, en Commission kalenderdagen na datum van afstempling Paritaire, dans les 30 jours civils après la van het aangetekend schrijven te date de la poste de la lettre recommandée. bespreken in het paritair comité.

Artikel 17

Bij wijze van overgangsbepaling en tot de volgende sociale verkiezingen kunnen de werknemersorganisaties de vakbonds- afgevaardigden aanwijzen bij de inwerking-treding van deze collectieve arbeidsovereenkomst.

Article 17

A titre transitoire et jusqu'aux prochaines élections sociales, les organisations de travailleurs peuvent, à la **prise d'effet** de la présente convention collective de travail, procéder à la désignation des délégués syndicaux.

**AANBEVELING DIE DOOR DE RECOMMANDATION ACCEPTEE PAR
PARTIJEN AANVAARD WERD IN HET LES PARTIES DANS LE CADRE DES
KADER VAN DE ONDERHANDELINGEN NEGOCIATIONS SUR LE STATUT DE LA
OVER HET STATUUT VAN DE DELEGATION SYNDICALE APPLICABLE
VAKBONDSAFVAARDIGING IN DE AUX ENTREPRISES DE TRAVAIL
BESCHUTTE WERKPLAATSEN ADAPTE SITUÉES EN REGION
GEVESTIGD IN HET WAALS GEWEST WALLONNE**

1. Over de lijst van kandidaten die worden voorgedragen als vakbondsafgevaardigden moet, gezien de specificiteit van de sector, vooraf overleg worden gepleegd met de werkgever.
1. La liste des candidats proposés comme délégués syndicaux doit, vu la spécificité du secteur, faire l'objet d'une concertation préalable avec l'employeur.
2. Voor de vaststelling van het aantal werknemers die in aanmerking komen voor oprichting van een vakbondsafvaardiging, verwijzen de partijen naar de wetgeving betreffende sociale verkiezingen.
2. Pour déterminer le nombre de travailleurs pris en considération pour l'installation d'une délégation syndicale, les partijen se référeront à la législation relative aux élections sociales.
3. Bepaalde confidentiële informatie zoals het medisch dossier of informatie die tot het privé-leven behoort, mag niet aan de vakbondsafvaardiging overgemaakt daar deze elementen van werkvoorwaarden kunnen beïnvloeden.
3. Ne doivent pas être transmises aux délégués syndicaux certaines informations qui relèvent de la vie privée, ces éléments pouvant influencer les conditions de travail du travailleur.
In geval van betwisting kan de hulp van een vakbondsvrijgestelde gevraagd worden.
En cas de contestation, l'aide du permanent syndical peut être demandée.
4. Indien een in het kader van deze overeenkomst aangestelde vakbondsafgevaardigde het bedrijf verlaat voor afloop van zijn mandaat laat de vakbondsorganisatie waartoe deze aanwijzen die het mandaat zal voleinden. Die persoon geniet van de bescherming bepaald in artikel 12.
4. Si un délégué syndical désigné dans le cadre de la présente convention quitte l'entreprise avant l'expiration de son mandat, l'organisation syndicale à laquelle appartient ce délégué fait désigner la personne qui achèvera le mandat. Cette personne bénéficiera de la protection prévue à l'article 12.
5. Na een periode van twee jaar doch voor de sociale verkiezingen, zal er een evaluatie worden gemaakt van de tijd waarover de syndicaal afgevaardigden beschikken om hun taken uit te voeren. Deze evaluatie zal gerealiseerd worden met het oog op het vaststellen van nieuwe
5. Après une période de deux années mais avant les élections sociales, il sera fait une évaluation du temps dont les délégués ont disposé pour remplir leur mission et du fonctionnement de la délégation syndicale. Cette évaluation sera réalisée afin d'établir, si nécessaire, de nouvelles normes.

normen indien deze nodig zouden zijn.

6. In het kader van de collectieve arbeidsovereenkomst betreffende het supplémentaire ne sera introduite au statuut van de syndicale afvaardiging **zal** in niveau, tant régional qu'individuel, auprès de beschutte werkplaatsen geen enkele des Entreprises de travail adapté situées **nieuwe bijkomende** eis in verband met het en Région Wallonne dans le cadre de la statuut gesteld worden, noch op het convention collective de travail relative au **regionale** niveau, noch op het individuele statut de la délégation syndicale.
vlak aan de **ondernemingen** voor
aangepaste tewerkstelling gevestigd in het
Waals Gewest.

Meer voordelijke situaties blijven evenwel geldig tot aan de eerstvolgende sociale verkiezingen.

Les situations plus avantageuses restent valables jusqu'aux prochaines élections sociales.

